

[Charta 77, petiční právo, výchova a vzdělání]

77/016

Charta 77 představuje sama o sobě uplatnění jen jediného práva zakotveného v ústavě a v zákonech, totiž práva petičního (které nadto je právě v tomto případě stanoviskem Generální prokuratury Chartě upíráno), eventuálně v zákonech a ústavě nezakotveného práva na kritiku existujícího stavu společnosti. Petiční právo je však pouze jedním, a to ještě nikoliv tím nejkřiklavějším právem, jež zůstává u nás neuplatněno a mimo funkci. Proto je tento příklad třeba rozšířit v řadě jiných směrů, o nichž se v Chartě 77 (tj. v původním prohlášení a v dalších dokumentech) hovoří. Dokumenty Charty na řadu neuplatňovaných nebo dokonce omezovaných práv a svobod lidských i občanských poukazují, ale zatím u takového poukazování zůstává. To není možno dělat do nekonečna, ale je třeba nastoupit cestu praktického uplatňování všech těchto práv a svobod, i když pochopitelně nikoliv najednou a náhle, nýbrž postupně a s jistou obezřetností.

Jedním z nejcitlivějších bodů je otázka výchovy, výuky a vzdělání občanů, především mladých lidí. Ačkoliv v ústavě a v zákonech je zaručen přístup ke vzdělání pro každého občana bez diskriminace a ačkoliv v přijatých mezinárodních paktech se dokonce výslovně mluví o právu rodičů svěřit děti jiným než oficiálním školám (státním školám), pokud si přejí, aby byly vychovávány a vzdělávány v souhlasu s jejich vlastním přesvědčením, skutečnost je těmto zásadám na hony vzdálena. A tady je proto nutno udělat jeden z prvních kroků kupředu k zajištění souhlasu mezi zákony a faktickým stavem.

(Račice, 15. 7. 77.)